

Sociale Voedseltuinen Leeuwarden 2026–2030

Van pilot naar structurele voorziening
Februari 2026

De Sociale Voedseltuinen Leeuwarden hebben in 2025 hun eerste volledige teeltjaar gedraaid. Wat begon als een initiatief binnen Leeuwarden Oost is uitgegroeid tot een bewezen werkende voorziening op het snijvlak van:

- armoedebestrijding
- preventieve gezondheid
- participatie & re-integratie
- biodiversiteit
- voedseleducatie

De tuinen zijn opgenomen in gemeentelijk beleid via de Voedselagenda 2024–2026, waarin expliciet wordt ingezet op realisatie en uitrol van sociale voedseltuinen.

Tot 2029 wordt de exploitatie van de hoofdlocatie aan de **5.1.2e** deels gedekt via SPUK-middelen in het programma Leeuwarden Oost. Na 2029 ontbreekt structurele borging.

Voorstel aan de gemeente Leeuwarden:

- Sociale voedseltuinen erkennen als structurele voorziening binnen het sociaal en voedselbeleid.
- Structurele exploitatie van de **5.1.2e** + satelliettuinen in LWD Oost borgen vanaf 2029.
- In de bestuursperiode 2026–2030 gefaseerd uitbreiden naar meerdere wijken buiten LWD Oost.
- Een grote productielocatie voor structurele levering aan de Voedselbank.

Beleidsmatige inbedding

Aansluiting op de Voedselagenda

In het werkprogramma bij de Voedselagenda 2024–2026 wordt onder doelstelling II expliciet genoemd:

- Realisatie van sociale voedseltuinen in Leeuwarden Oost
- Onderzoek naar uitrol naar meerdere plekken in de gemeente
- Verkenning van een gezonder aanbod voor de Voedselbank

De Sociale Voedseltuinen Leeuwarden geven hiermee concrete uitvoering aan vastgesteld gemeentelijk beleid.

Aansluiting op andere beleidsvelden

De tuinen dragen bij aan:

- Armoedebelied (toegang tot gezond voedsel)
- Gezondheidsbelied (preventie, leefstijl)
- Participatie & re-integratie (ontmoetingsplek)
- Onderwijs & jeugd
- Ruimtelijke ontwikkeling (vergroening, omgevingsvisie)
- Biodiversiteit & klimaatadaptatie

Het initiatief functioneert daarmee integraal en overstijgt domeinen.

Resultaten eerste volledige teeltjaar sociale voedseltuin **5.1.2e** (2025)

Volgens het jaarverslag 2025 zijn de volgende resultaten gerealiseerd:

Bereik en sociale impact	Voedselproductie	Maatschappelijke functie
<ul style="list-style-type: none">• 37 huishoudens met een smalle beurs (73 monden)• 25 actieve vrijwilligers• 96 jongeren betrokken via onderwijs en MDT• 75 basisschoolkinderen• 10+ bedrijfspartners• 3 bedrijfsmeehelddagen	<ul style="list-style-type: none">• Van mei t/m okt wekelijk groente en fruit• Meer dan 30 gewassen• 800 m² teeltoppervlak (schaalt op naar 2000m² in 2026)• Natuur-inclusief	<ul style="list-style-type: none">• Zelfoogstlocatie• Leverancier aan voedselbank• Ontmoetingsplek/ inburgering• Praktijkplek voor onderwijs• Re-integratieomgeving• Preventieve gezondheidsinterventie

Dit betrof het eerste volledige teeltjaar. De infrastructuur staat; opschaling is nu mogelijk.

Belangstelling voor nieuwe sociale voedseltuinen

De ervaringen in Leeuwarden Oost leiden inmiddels tot concrete belangstelling voor het opstarten van sociale voedseltuinen op andere locaties binnen de gemeente.

In Nylan verkent **Stichting 058 Samen Sterk** de mogelijkheid om in 2026 een kleine moestuin te starten ten behoeve van kookactiviteiten en buurtgerichte programmering. De stichting is al samenwerkingspartner van de tuin aan de 5.1.2e, en de tuinders van SVLWD adviseren nu ook bij deze kleine moestuin.

De ambitie is om door te groeien naar een sociaal voedseluinconcept in de wijk, waarbij Samen Sterk samenwerkt met een exploitant en zelf een verbindende en programmerende rol vervult.

In **Techum** hebben initiatiefnemers het voornemen om een bestaande buurttuin door te ontwikkelen richting een sociale voedseluin. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak en verkenning van aansluiting bij het concept van Sociale Voedseltuinen Leeuwarden. Hiermee ontstaat potentieel voor een nieuwe locatie buiten Leeuwarden Oost, en mogelijk een grote locatie voor de voedselbank.

In **Jorwert** onderzoekt Tuin van de Toekomst de mogelijkheid om (een deel van) hun bestaande tuin te verbinden aan het concept sociale voedseltuinen. Dit biedt perspectief op een regionale uitbreiding met productiefunctie, educatie en sociale impact.

De concrete belangstelling in Nylan, Techum en Jorwert laat zien dat het concept schaalbaar is en lokaal wordt omarmd. Structurele borging van de bestaande voorziening is daarmee een logische basis om verdere groei mogelijk te maken.

Strategische keuzes 2026–2030

De eerste jaren hebben laten zien dat sociale voedseltuinen (In Leeuwarden, maar ook tuinen die al langer draaien zoals Sociaal & Vitaal in Nieuwehorne en De Kleine Boerderij in Fochteloo, zie ook: [Sociale Voedseltuinen Nederland](#)) effectief bijdragen aan armoedebestrijding, gezondheid, participatie en voedselvoorziening. Om deze impact te bestendigen én uit te breiden, zijn in de komende bestuursperiode drie samenhangende keuzes nodig. Hieronder worden deze ontwikkelrichtingen concreet uitgewerkt.

Tuin aan de 5.1.2e behouden na 2029

Kenmerken

- ± 2.000 m² teeltoppervlak (opgeschaald vanaf 2026) op de hoofdlocatie + 4 satelliettuinen in 2027
- Bereik: 150-200 monden
- Levering aan Voedselbank Leeuwarden + Zelfoogstmodel (waardigheid en eigenaarschap centraal)
- 25–40 actieve vrijwilligers en praktijklocatie voor VMBO/MBO, MDT en basisscholen
- Re-integratie- en participatieplek. Ontmoetingsfunctie (inburgering, gezondheid, wijkverbinding)
- Natuur-inclusieve en biodivers ingerichte tuin. Voorbeeld- en kennislocatie voor nieuwe satelliettuinen

Exploatiebegroting Stichting Sociale Voedseltuinen Leeuwarden Schieringerweg

2000m² + satelliettuinen 150 monden

UITGAVEN			
Uitgavensoort	Omschrijving	Bedrag	
2. Operationeel	2.1 Aanschaf materialen	4.000,00	
	2.2 Biologisch zaai-, plant- en pootgoed	4.500,00	
	2.3 Gemeente Leeuwarden pacht - in kind-	500,00	
	2.4 Onderhoud materialen	500,00	
	2.5 Communicatie & voorlichting	1.000,00	
	2.6 Evenementen/activiteiten/kantine	2.000,00	
	2.7 Compost & houtsnippers & Lavameel	4.000,00	
	2.12 Onvoorzien	1.000,00	
	TOTAAL OPERATIONEEL		17.500,00
	3. Personeelskosten	3.1 Tuinder 40 u p/w feb t/m nov (incl btw)	81.872,00
3.2 Coordinator 8 u p/w feb t/m nov (incl btw)		31.314,32	
TOTAAL PERSONEELSKOSTEN		113.186,32	
4. Bedrijfsvoeringskosten	4.1 Promotie	500,00	
	4.2 Bankkosten	200,00	
	4.3 Kantoorbenodigdheden	50,00	
	4.4 Verzekeringen	50,00	
	4.5 Leges en rapporten tbv nieuwe locaties	500,00	
TOTAAL BEDRIJFSVOERING		1.300,00	
Totaal Uitgaven		€ 131.986,32	

INKOMSTEN		
Inkomstensoort	Omschrijving	Bedrag
1. Subsidies en fondsen	1.1 Gemeente Leeuwarden	80.000
	1.2 Bedrijfsleven fondsen (Rabo)	5.000
	1.3 Zorgverzekeraars fondsen (Unive/De Friesland)	5.000
	1.4 Gemeente Leeuwarden pacht -in kind-	500
	1.5 Fondsen divers	13.486
TOTAAL SUBSIDIES EN FONDSEN		103.986
2. Overige activiteiten	2.1 Sinne Naschoolse opvang workshops	3.000
	2.2 Sponsors en donateurs	25.000
TOTAAL OVERIGE ACTIVITEITEN		28.000
Totaal Inkomsten		€ 131.986

* Indexering verhoging zzp tarief jaarlijks 5%
 * tuinder EUR 47,60 incl btw p.u. 43 weken
 * coordinator 91,03 incl btw p.u. 43 weken

Grote productielocatie voor de voedselbank starten in 2027

Kenmerken

- Net buiten stad Leeuwarden
- 1,5 tot 2 hectare
- Levering via distributiepunten van Voedselbank Leeuwarden
- Zelfoogstmogelijkheden voor cliënten van Voedselbank Leeuwarden (370 huishoudens) en andere kwetsbare gezinnen (30-80 huishoudens)
- Ontmoetingsplek
- Praktijkplek voor voedsel educatie, participatie en onderwijs
- Natuur-inclusieve inrichting en klimaatadaptief
- Partnerschap met Voedselbank Leeuwarden (Distributie, opslag, leveren vrijwilligers, uitgifte, gezamenlijk werving financiering en partners).
- Exploitatie door Stichting Sociale Voedseltuinen Leeuwarden (exploiteren voedseltuin, gezamenlijk werving financiering en partners).

UITGAVEN		
Uitgavensoort	Omschrijving	Bedrag
1. Investering	1.1 Bodemonderzoek	5.000,00
	1.2 Gereedschap en overige benodigdheden	10.000,00
	1.3 Irrigatiesysteem	8.000,00
	1.4 Fruitbomen en struiken	6.000,00
	1.5 Zaaiklaar maken perceel	15.000,00
	1.6 Trekker / frees / overig groot gereedschap	25.000,00
	1.7 Ontmoetingsplek	35.000,00
	1.8 Parkeergelegenheid	20.000,00
	1.9 Tunnelkas	20.000,00
	1.10 Leges en onderzoeken	10.000,00
	1.11 Onvoorzien	3.000,00
	TOTAAL INVESTERING	152.000,00
2. Operationeel	2.1 Aanschaf materialen	1.000,00
	2.2 Biologisch zaai-, plant- en pootgoed	15.000,00
	2.3 Pacht	2.000,00
	2.4 Onderhoud materialen	2.000,00
	2.5 Communicatie & voorlichting	5.000,00
	2.6 Evenementen/activiteiten/kantine	5.000,00
	2.7 Compost & houtsnippers & Lavameel	4.000,00
	2.8 Gas Water Licht	2.000,00
	2.9 Vrijwilligerskosten	4.000,00
	2.10 Onvoorzien	1.000,00
	TOTAAL OPERATIONEEL	41.000,00
3. Personeelskosten	3.1 Tuinder 40 u p/w feb t/m nov (incl btw)*	74.286,80
	3.2 Coordinator 12 u p/w feb t/m nov (incl btw)*	42.611,28
	TOTAAL PERSONEEL	116.898,08
4. Bedrijfsvoeringskosten	4.1 Promotie	500,00
	4.2 Bankkosten	100,00
	4.3 Kantoorbenodigdheden	50,00
	4.4 Verzekeringen	50,00
	TOTAAL BEDRIJFSVOERING	700,00
Totaal Uitgaven		€ 310.598,08

* Indexering verhoging zzp tarief jaarlijks 5%

* tuinder EUR 43,19 incl btw p.u. 43 weken

* coordinator 82,58 incl btw p.u. 43 weken

* *Financieel overzicht zijn ramingen op basis van eerder ervaringen (Leeuwarden, Nieuwehome, Fochteloo). E.e.a is afhankelijk van locatie, voorzieningen en oppervlakte.*

Sociale Voedseltuin extra wijk 2027

Kenmerken

- ± 2.500 m² teeltoppervlak
- Bereik: ± 150 monden
- Jaarlijkse exploitatie: ± € 5.1.2f
- Wijkgericht zelfoogstmodel
- Lokale vrijwilligersstructuur
- Aansluiting bij wijkinitiatieven (bijv. welzijnsstichtingen, buurtgroepen)
- Mogelijke levering aan voedselbank (aanvullend)
- Ontmoetingsplek en gezondheidsbevordering
- Praktijkplek voor wijkgerichte participatie
- Gefaseerde opstart (jaar 1 klein, daarna doorgroei)
- Exploitatie door wijk-initiatief met ondersteuning van Sociale Voedseltuinen Leeuwarden

UITGAVEN		
Uitgavensoort	Omschrijving	Bedrag
1. Investing Schieringerweg	1.1 Bodemonderzoek	5.000,00
	1.2 Gereedschap en overige benodigdheden	8.000,00
	1.3 Irrigatiesysteem	8.000,00
	1.4 Fruitbomen en struiken	5.000,00
	1.5 Zaaiklaar maken perceel	2.500,00
	1.6 Trekker / frees / overig groot gereedschap	10.000,00
	1.7 Ontmoetingsplek	10.000,00
	1.8 Parkeergelegenheid	-
	1.9 Tunnelkas	5.000,00
	1.10 Leges en rapporten	3.000,00
	1.11 Onvoorzien	3.000,00
	TOTAAL INVESTERING	54.500,00
2. Operationeel	2.1 Aanschaf materialen	-
	2.2 Biologisch zaai-, plant- en pootgoed	4.000,00
	2.3 Pacht	-
	2.4 Onderhoud materialen	500,00
	2.5 Communicatie & voorlichting	2.000,00
	2.6 Evenementen/activiteiten/kantine	2.000,00
	2.7 Compost & houtsnippers & Lavameel	5.500,00
	2.8 Gas Water Licht	-
	2.9 Vrijwilligerskosten	500,00
	2.10 Onvoorzien	1.000,00
	TOTAAL OPERATIONEEL	15.500,00
3. Personeelskosten	3.1 Tuinder 40 u p/w feb t/m nov (incl btw)*	74.286,80
	3.2 Coordinator 12 u p/w feb t/m nov (incl btw)*	42.611,28
	TOTAAL PERSONEEL	116.898,08
4. Bedrijfsvoeringskosten	4.1 Promotie	500,00
	4.2 Bankkosten	100,00
	4.3 Kantoorbenodigdheden	50,00
	4.4 Verzekeringen	50,00
	TOTAAL BEDRIJFSVOERING	700,00
Totaal Uitgaven		€ 187.598,08

* Indexering verhoging zzp tarief jaarlijks 5%

* tuinder EUR 43,19 incl btw p.u. 43 weken

* coordinator 82,58 incl btw p.u. 43 weken

* Financieel overzicht zijn ramingen op basis van eerder ervaringen (Leeuwarden, Nieuwehorne, Fochtelo). E.e.a is afhankelijk van locatie, voorzieningen en oppervlakte.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	6